

EVROPSKÝ PARLAMENT

2009 - 2014

Dokument ze zasedání

A7-0349/2013

24. 10. 2013

ZPRÁVA

o genderových aspektech evropského rámce pro národní strategie na začlenění Romů
(2013/2066(INI))

Výbor pro práva žen a rovnost pohlaví

Zpravodajka: Livia Járóka

OBSAH

	Strana
NÁVRH USNESENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU	3
STANOVISKO VÝBORU PRO ZAMĚSTNANOST A SOCIÁLNÍ VĚCI	16
VÝSLEDEK KONEČNÉHO HLASOVÁNÍ VE VÝBORU	22

NÁVRH USNESENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU

o genderových aspektech evropského rámce pro národní strategie na začlenění Romů (2013/2066(INI))

Evropský parlament,

- s ohledem na Listinu základních práv, zejména na články 1, 14, 15, 21, 23, 24, 25, 34 a 35,
- s ohledem na mezinárodní právní předpisy na ochranu lidských práv, zejména na Mezinárodní úmluvu o odstranění všech forem rasové diskriminace, Deklaraci OSN o právech příslušníků národnostních, etnických, náboženských a jazykových menšin z roku 1992, Úmluvu o odstranění všech forem diskriminace žen a Úmluvu Organizace spojených národů o právech dítěte,
- s ohledem na evropské úmluvy na ochranu lidských práv a základních svobod, zejména Evropskou úmluvu o ochraně lidských práv a základních svobod (ECHR), Evropskou sociální chartu a související doporučení Evropského výboru pro sociální práva, Rámcovou úmluvu Rady Evropy o ochraně národnostních menšin a Úmluvu Rady Evropy o předcházení násilí páchanému na ženách a domácímu násilí a boji proti němu,
- s ohledem na články 2, 3 a 6 Smlouvy o Evropské unii a články 8, 9 a 10 Smlouvy o fungování Evropské unie,
- s ohledem na sdělení Komise nazvané Rámec EU pro vnitrostátní strategie integrace Romů do roku 2020 (COM(2011)0173) a závěry Evropské rady ze dne 24. června 2011,
- s ohledem na sdělení Komise nazvané Vnitrostátní strategie integrace Romů: první krok při provádění rámce EU (COM(2012)0226),
- s ohledem na návrh doporučení Rady o účinných opatřeních v oblasti integrace Romů v členských státech (COM(2013)0460),
- s ohledem na sdělení Komise nazvané Další kroky v provádění vnitrostátních strategií integrace Romů (COM(2013)0454),
- s ohledem na směrnici Rady 2000/43/ES¹ ze dne 29. června 2000, kterou se zavádí zásada rovného zacházení s osobami bez ohledu na jejich rasu nebo etnický původ,
- s ohledem na směrnici Rady 2000/78/ES² ze dne 27. listopadu 2000, kterou se stanoví obecný rámec pro rovné zacházení v zaměstnání a povolání,
- s ohledem na návrh směrnice Rady o provádění zásady rovného zacházení s osobami bez ohledu na náboženské vyznání nebo víru, zdravotní postižení, věk nebo sexuální orientaci, který předložila Komise (COM(2008)0426 final),

---

¹ Úř. věst. L 180, 19.7.2000, s. 22.

² Úř. věst. L 303, 2.12.2000, s. 16.

- s ohledem na své usnesení ze dne 1. června 2006 o situaci romských žen v Evropské unii¹,
  - s ohledem na své usnesení ze dne 9. března 2011 o evropské strategii pro začleňování Romů²,
  - s ohledem na výsledky průzkumu zaměřeného na Romy a na jejich analýzu podle příslušnosti k pohlaví, kterou na základě žádosti podle článku 126 vypracovala Agentura EU pro základní práva,
  - s ohledem na článek 48 jednacího řádu,
  - s ohledem na zprávu Výboru pro práva žen a rovnost pohlaví a stanovisko Výboru pro zaměstnanost a sociální věci (A7-0349/2013),
- A. vzhledem k tomu, že v souladu se strategií pro rovnost žen a mužů 2010–2015 musí Komise „podporovat rovnost žen a mužů při uplatňování všech aspektů [...] strategie Evropa 2020“, a vzhledem k tomu, že Rada ve svých závěrech k rámci EU pro vnitrostátní strategie integrace Romů konstatuje, že je nutné „ve všech politikách a opatřeních na dosažení pokroku v začleňování Romů uplatňovat perspektivu rovnosti žen a mužů“;
  - B. vzhledem k tomu, že romské ženy se často potýkají s vícenásobnou diskriminací z důvodu příslušnosti ke dvěma či více skupinám, a to na základě pohlaví a etnického původu, která je silnější než diskriminace romských mužů a neromských žen, a mají omezený přístup k zaměstnání, vzdělání, zdravotní péči, sociálním službám a rozhodování; vzhledem k tomu, že romské ženy se často stávají oběťmi rasismu, předsudků a stereotypů, které mají negativní dopad na jejich skutečné začlenění;
  - C. vzhledem k tomu, že romské ženy jsou vystaveny patriarchálním a sexistickým tradicím, které jim brání v uplatňování svobodné volby v základních životních otázkách, jako je vzdělání, práce, sexuální a reprodukční zdraví, a dokonce i sňatek; vzhledem k tomu, že diskriminaci romských žen nelze ospravedlňovat tradicí, ale že je třeba ji řešit a zároveň brát ohled na tradici a rozmanitost;
  - D. vzhledem k tomu, že romské ženy jsou chudobou ohroženy více než romští muži, a vzhledem k tomu, že romské rodiny se čtyřmi či více dětmi jsou v EU chudobou ohroženy nejvíce;
  - E. vzhledem k tomu, že běžně používané ukazatele obvykle opomíjejí takové problémy, jako jsou chudoba pracujících, energetická chudoba, násilí páchané na ženách a dívkách, chudoba početných rodin a rodičů samoživitelů, dětská chudoba a sociální vyloučení žen;
  - F. vzhledem k tomu, že starší romské ženy jsou více ohroženy chudobou, neboť většina z nich pracovala v neformální ekonomice, aniž by pobíraly plat a měly sociální zabezpečení;
  - G. vzhledem k tomu, že převážnou většinu Romů, kteří spadají do kategorie „neaktivních“

¹ Úř. věst. C 298 E, 8.12.2006, s. 283.

² Úř. věst. C 199 E, 7.7.2012, s. 112.

osob, tvoří ženy a počet romských žen v aktivním věku, které mají placené zaměstnání, dosahuje částečně kvůli tradičnímu rozdělení práce mezi ženy a muže a kvůli rasismu a sexismu, který panuje na evropských trzích práce, pouze asi poloviny počtu romských mužů s placeným zaměstnáním, přičemž u osob samostatně výdělečně činných je jejich podíl obdobný;

- H. vzhledem k tomu, že údaje ze všech zemí ukazují, že romské ženy čelí závažnému vyloučení v oblasti zaměstnanosti a diskriminaci na pracovišti, hledají-li zaměstnání a jsou-li zaměstnány; vzhledem k tomu, že romské ženy jsou také nadále vyloučeny z oficiálního hospodářství a že se potýkají s omezenými možnostmi vzdělávání, nevhodným bydlením, nedostatečnou zdravotní péčí, tradičními genderovými rolemi a všeobecnou marginalizací a diskriminací ze strany většinové společnosti; vzhledem k tomu, že vnitrostátní zprávy o uplatňování rámce EU pro vnitrostátní strategie integrace Romů nezohledňují dostatečně aspekt rovnosti žen a mužů;
- I. vzhledem k tomu, že pro matky s více dětmi nebo matky samoživitelky ve znevýhodněných venkovských oblastech je podstatně složitější dojíždět za prací na velké vzdálenosti;
- J. vzhledem k tomu, že míra gramotnosti a studijní výsledky romských žen zdaleka nedosahují míry gramotnosti ani studijních výsledků romských mužů či jiných žen, a vzhledem k tomu, že většina romských dívek předčasně ukončuje školní docházku a významný podíl těchto dívek do školy ani nikdy nechodil;
- K. vzhledem k tomu, že hospodářská krize má negativní dopad na zdraví a dobré životní podmínky romských žen a zhoršila jejich dlouhodobě nepříjemnou situaci, přičemž zdravotní problémy omezují více než čtvrtinu všech romských žen v jejich každodenních činnostech;
- L. vzhledem k tomu, že nedodržování komplexních sexuálních a reprodukčních práv, včetně přístupu k antikoncepci, brání posílení práv romských žen a jejich zrovnoprávnění s muži a vede k neplánovaným těhotenstvím, a to i u dospívajících, což omezuje příležitosti žen a dívek ke vzdělávání i jejich pracovní příležitosti; vzhledem k tomu, že brzké mateřství je z velké části důsledkem nedostatečného přístupu k sociálním službám a vhodné zdravotnické infrastruktury, jež by řešily potřeby romských žen;
- M. vzhledem k tomu, že romské ženy kvůli svému nízkému socioekonomickému postavení a diskriminaci, s níž se setkávají v oblasti poskytování zdravotní péče, neznají většinu svých práv a využívají zdravotnických služeb mnohem méně než většina obyvatelstva;
- N. vzhledem k nepřiměřenému výskytu některých nemocí, včetně HIV/AIDS, u romských žen a dívek a vzhledem k tomu, že programy prevence určené pro tyto ženy a dívky obvykle nepatří mezi priority a jsou často podfinancovány a že vyšetření je pro ně stále málo dostupné;
- O. vzhledem k tomu, že v důsledku extrémní chudoby, nerovného postavení žen a mužů a vnitřní diskriminace jsou romské ženy více ohroženy obchodováním s lidmi, prostitucí, domácím násilím a vykořisťováním a že zároveň čelí dodatečným překážkám v přístupu k ochraně;

- P. vzhledem k tomu, že vysoký počet romských žen se stává obětmi domácího násilí ze strany svých manželů, jejich příbuzných a dalších rodinných příslušníků; vzhledem k tomu, že výrazná většina případů násilí páchaného na romských ženách a porušování jejich lidských práv zůstává nenahlášena, neboť násilí páchané na ženách je v patriarchálních společnostech stále přijímáno jako legální nástroj moci, avšak také proto, že pachatelé násilí na ženách jsou jen zřídka za své činy pohnáni k odpovědnosti, což ženy odrazuje od vyhledání právní pomoci;
- Q. vzhledem k tomu, že úřady všech členských států EU se často dopouštějí násilí na romských ženách, jež má podobu výrazné diskriminace a jasného porušování Evropské úmluvy o lidských právech a může se projevovat různými způsoby, např. shromažďováním a uchováváním údajů o Romech a romských dětech, a to pouze na základě etnického původu, nebo vystěhováním stovek osob, aniž by jim bylo nabídnuto přiměřené alternativní bydlení či podpora, což je ostudný a bezohledný čin, který zcela opomíjí veškeré mezinárodní závazky členských států v oblasti lidských práv;
- R. vzhledem k tomu, že všechny orgány EU a členské státy nesou odpovědnost za vymýcení násilí páchaného na ženách a dívkách a za ukončení stavu beztrestnosti, a to tím způsobem, že zajistí, aby pachatelé zločinů z nenávisti, nenávistných verbálních projevů, diskriminace a násilí páchaného na romských ženách a dívkách byli postaveni před soud;
- S. vzhledem k tomu, že směrnice Rady 2000/43/ES zakazuje diskriminaci na základě rasy a etnického původu; vzhledem k tomu, že Komise zahájila přibližně 30 řízení pro nesplnění povinnosti vůči členským státům, které směrnici o rasové rovnosti neprovedly odpovídajícím způsobem do vnitrostátního práva;
1. zdůrazňuje, že vnitrostátní strategie integrace Romů se musí zaměřit na posílení postavení romských žen, aby mohly převzít kontrolu nad vlastními životy tím, že se stanou viditelnými hybateli změn v rámci svých společenství a že pozvednou svůj hlas s cílem vykonávat vliv na politiky a programy, které se jich týkají, a rovněž se musí zaměřit na posílení socioekonomické odolnosti romských žen, tj. jejich schopnosti přizpůsobit se rychle se měnícímu hospodářskému prostředí, a to vytvářením úspor a zamezením devastace majetku;
  2. vítá zprávu Komise o pokroku z roku 2012¹ a návrh doporučení Rady o účinných opatřeních v oblasti integrace Romů v členských státech ze dne 26. června 2013² se zvláštním zaměřením na přístup k zaměstnání, bydlení, vzdělávání a zdravotní péči, který vyzývá členské státy, aby zavedly pozitivní opatření a strategie integrace Romů do svého boje proti chudobě a sociálnímu vyloučení;
  3. vyzývá ty členské státy, které navíc dostaly doporučení pro jednotlivé země v rámci evropského semestru o otázkách týkajících se Romů, aby tato doporučení rychle provedly a aby bojovaly proti diskriminaci, včetně diskriminace na pracovišti, aby do rozhodování zapojily občanskou společnost – včetně romských organizací – a aby vyčlenily finanční prostředky nejen ze zdrojů EU, ale taktéž vnitrostátní a další prostředky za účelem dodržení závazků svých vnitrostátních strategií integrace Romů;

---

¹ COM(2012) 226 final.

² COM(2013) 460 final.

4. vyjadřuje politování nad tím, že i přesto, že v roce 2006 přijal své usnesení o situaci romských žen a že Rada přijala deset společných základních zásad pro integraci Romů, z nichž jedna se týká povědomí o problematice rovnosti žen a mužů a zranitelné situace romských a kočujících žen, ve skutečnosti tato situace nadále není evropskými ani vnitrostátními tvůrci politik řešena;
5. zdůrazňuje, že účinnost rámce EU pro vnitrostátní strategie integrace Romů by se mohla značně zvýšit v případě výraznějšího zapojení Komise, která může zlepšit kvalitu právních předpisů a jiných nástrojů, posílit politickou soudržnost a podpořit zastřešující cíle tohoto rámce;
6. vyzývá členské státy, aby vypracovaly národní akční plány pro čtyři klíčové prioritní oblasti: zdraví, bydlení, zaměstnanost a vzdělávání, a to se specifickými cíli, financováním, ukazateli a časovými rámci, a aby vyhodnocovaly pokrok posuzováním výsledků při provádění;
7. vyzývá vlády a místní orgány členských států, aby do přípravy, provádění, vyhodnocování a sledování vnitrostátních strategií integrace Romů zapojily romské ženy, a to prostřednictvím ženských organizací, romských nevládních organizací a příslušných zúčastněných stran, a aby vytvořily vazby mezi orgány pro rovnost žen a mužů, organizacemi hájícími práva žen a strategiemi pro sociální začlenění; dále Komisi vyzývá, aby se soustavně během celého procesu provádění strategie EU 2020 a vnitrostátních programů reforem zabývala otázkou rovnosti žen a mužů;
8. vyzývá Komisi, aby předložila vývojový diagram integrace Romů v EU, v němž budou zaneseny úspěchy, cíle, zvláštní opatření pro dosažení těchto cílů, aktuální stav prováděcích opatření a další kroky;
9. vyzývá členské státy, aby bojovaly proti územní segregaci, nucenému vystěhovávání a bezdomovectví, kterým čelí romští muži a ženy, a aby zavedly účinné a transparentní politiky bydlení;
10. vyzývá Komisi a členské státy k zajištění toho, aby byla dodržována základní práva romských žen a dětí a rovněž aby si romské ženy a dívky, mj. prostřednictvím osvětových kampaní, byly vědomy svých práv, která jim zaručují stávající vnitrostátní předpisy o rovném postavení žen a mužů a zákazu diskriminace, a k dalšímu boji proti patriarchálním a sexistickým tradicím;
11. vyzývá Komisi, aby konkretizovala institucionální rozdělení úkolů a odpovědností mezi zapojené organizace, fóra a orgány a aby jasně vymezila úlohu těchto zúčastněných stran, jako jsou pracovní skupina Evropské komise pro integraci Romů, síť národních kontaktních míst, evropská romská platforma nebo Agentura EU pro základní práva a její ad hoc pracovní skupina pro začleňování Romů, při dohledu, kontrole a koordinaci rámce EU pro vnitrostátní strategie integrace Romů;
12. vyzývá Komisi, aby podporovala vnitrostátní strategie integrace Romů tím, že bude hledat společné, srovnatelné a spolehlivé ukazatele a vytvářet přehled ukazatelů o začleňování Romů v EU, a to s cílem předložit jasné výstupy, vůči nimž by mohl být poměřován pokrok, a splnit požadavky na účinné sledování;

13. vyzývá členské státy, aby zajistily, že se úsporná opatření nedotknou nepřiměřeně romských či kočovných žen a že při rozpočtových rozhodnutích budou dodržovány zásady týkající se lidských práv;
14. vyzývá Komisi, aby po členských státech naléhavě požadovala předložení ukazatelů pro posuzování výstupů, hodnot a hlavních číselných cílů, které jsou v jejich národních strategiích stanoveny pro hlavní prioritní oblasti a vůči nimž lze posuzovat pokrok;
15. vyzývá Komisi a členské státy, aby zajistily shromažďování údajů rozčleněných podle příslušnosti k pohlaví a etnické příslušnosti všemi správními orgány a jejich využití pro utváření politiky; zdůrazňuje, že shromažďování údajů musí probíhat v souladu s příslušnými zásadami v oblasti lidských práv;
16. vyzývá členské státy, aby dostály svým vnitrostátním politickým závazkům a vyčlenily patřičné finanční zdroje na provedení vnitrostátních strategií integrace Romů a aby své strategie integrace zohlednily ve svých vnitrostátních rozpočtových politikách;
17. vyzývá Komisi a členské státy, aby vytvořily odpovídající rámec pro konzultace, vzájemné učení a sdílení zkušeností tvůrců politik a romských organizací a aby zahájily strukturovaný dialog pro zapojení romských a nevládních organizací do plánování, provádění, sledování a vyhodnocování evropských, národních a místních strategií integrace Romů;
18. vyzývá členské státy, aby zajistily rovnost v oblasti občanských práv a rovný přístup ke zdravotní péči, vzdělávání, zaměstnání a bydlení, v jejichž rámci budou respektována lidská práva a zásada nediskriminace a jež budou případně slučitelné s kočovným způsobem života;
19. vyzývá Komisi a členské státy, aby do svých smluv o partnerství začlenily nástroje integrovaných územních investic a místního rozvoje se zapojením místních komunit, aby tyto nástroje využily u nedostatečně rozvinutých mikroregionů a znevýhodněných území a aby začlenily místní rozvoj se zapojením místních komunit do souboru operačních programů, jež mají být vytvořeny;
20. vyzývá Komisi a členské státy, aby zajistily přijetí a provedení zvláštních a komplexních právních předpisů proti diskriminaci, jež budou ve všech členských státech v souladu s mezinárodními a evropskými normami, a zabezpečily, aby antidiskriminační orgány byly vybaveny tak, že budou schopné podporovat rovné zacházení a budou mít k dispozici mechanismy pro podávání stížností dostupné pro romské ženy a dívky;
21. vyzývá členské státy, aby v rámci svých národních strategií kladly větší důraz na územní hlediska sociálního začlenění a aby se prostřednictvím komplexních, integrovaných rozvojových programů zaměřily na nejvíce znevýhodněné mikroregiony;
22. vyzývá členské státy, aby se zaměřily také na městský rozměr politiky soudržnosti a braly zvláštní ohled na města, jež jsou neúměrně postižena sociálními nerovnostmi, jako je nezaměstnanost, sociální vyloučení a polarizace, a aby těmto městům pomohly při rozvoji infrastruktury umožňující využít jejich potenciálu pro větší hospodářský růst a posílit vazby mezi městskými a venkovskými oblastmi v zájmu prosazování rozvoje

podporujícího začlenění;

23. vyzývá členské státy, aby při provádění svých vnitrostátních strategií integrace Romů více zohledňovaly hledisko rovnosti a žen, a to tak, že budou uplatňovat hledisko rovnosti žen a mužů ve všech politikách a postupech týkajících se romských žen, a aby toto provádění provázaly se stávajícími strategiemi pro rovnost žen a mužů, zejména tím, že si jako výslovný cíl stanoví odstranění rozdílů v odměňování a důchodech žen a mužů z romských komunit a vymýcení násilí páchaného na ženách a dívkách a že pro dosažení tohoto cíle vyvinou skutečné úsilí;
24. vyzývá Radu, Komisi a členské státy k zajištění toho, aby do vnitrostátních strategií integrace Romů byla začleněna zvláštní opatření týkající se ženských práv a zohledňování rovnosti žen a mužů, dále je vyzývá, aby zohlednily hledisko rovnosti žen a mužů a situaci, kdy romské ženy čelí vícenásobné diskriminaci z důvodu příslušnosti ke dvěma či více skupinám, zejména pokud jde o zaměstnání, zdravotní péči, bydlení a vzdělání, a aby při hodnocení a každoročním sledování prováděném Komisí, a zejména Agenturou pro základní práva byla v rámci každé části vnitrostátní strategie integrace Romů brána v úvahu práva žen a hledisko rovnosti žen a mužů; žádá, aby tato zjištění byla předkládána Evropskému parlamentu;
25. vyzývá Komisi a členské státy, aby zajistily, že vnitrostátní strategie integrace Romů zohlední zvláštní práva a potřeby romských žen, a vypracovaly konkrétní ukazatele pro jejich uplatňování, sledování a kontrolu, například na základě indexu rovnosti postavení žen a mužů (GDI) zavedeného v rámci Rozvojového programu OSN, který zohledňuje aspekty, jako jsou dlouhý a zdravý život, znalosti a důstojná životní úroveň, a na základě ukazatele GEM (Gender Empowerment Measure), který zohledňuje účast na politickém životě a rozhodování, účast na hospodářském životě a rozhodování a ovládání hospodářských zdrojů; vyzývá Komisi a členské státy, aby jakožto jeden z nástrojů začleňování hlediska rovnosti žen a mužů využívaly sestavování rozpočtu s ohledem na rovnost žen a mužů;
26. vyzývá členské státy, aby vypracovaly národní rámec pro sledování a posuzování vnitrostátních strategií integrace Romů, který zohlední různá hlediska, jako je sledování rozpočtu a další formy kontroly ze strany občanské společnosti (vykonávané prostřednictvím vnitrostátních nevládních organizací, sítí nevládních organizací či zastřešujících organizací), odborné posuzování (prováděné nezávislými odborníky s prokazatelnými odbornými znalostmi v této oblasti) a správní sledování;
27. vyzývá Komisi a členské státy, aby při vypracovávání zvláštních opatření v rámci svých vnitrostátních strategií integrace Romů prováděly posouzení jejich dopadů na rovnost žen a mužů;
28. vyzývá Komisi, aby zavedla účinnější nástroje k hodnocení skutečné socioekonomické situace romských žen, a to například tím, že do svého projektu „Překročit HDP“ začlení kvantifikaci „ekonomiky života“ a uznání neformální ekonomiky; dále vyzývá Komisi, aby pro vnitrostátní strategie integrace Romů a politiky sociálního začleňování vypracovala a sledovala konkrétní ukazatele pro obě pohlaví;
29. vyzývá nevládní organizace působící v této oblasti v členských státech, aby vypracovaly

individuální akční plány na pomoc ženám a mladým lidem při hledání pracovního místa, aby zajistily psychologické poradenství, jež podnítl Romy k účasti na vzdělávacích a rekvalifikačních kurzech a k poznání jejich osobních dovedností a schopností pro lepší sociální začlenění na trh práce; dále tyto nevládní organizace vyzývá, aby vystupovaly jako zprostředkovatelé mezi poskytovateli vzdělávacích/rekvalifikačních kurzů a zaměstnavateli na jedné straně a romskými ženami/romskými občany na straně druhé a aby podpořily vzdělávání romských žen a dívek prostřednictvím dávek a stipendií a zároveň respektovaly zásadu rovných příležitostí s ohledem na skutečnost, že dívky vstupují do manželství v mladším věku než chlapani;

30. vyzývá členské státy, aby svá opatření využily tak, že je výslovně zaměří na romské ženy v extrémní socioekonomické tísní, a současně věnovaly svou pozornost ohroženým skupinám, a to tak, že budou předcházet chudobě a řešit ji;
31. vyzývá členské státy, aby zvýšily počet a viditelnost programů pro Romy a kočující osoby i příjemců z těchto programů, a to včetně zvláštní podpory pro organizace kočujících osob a Romů usilující o podporu posílení postavení žen a přístup nevládních organizací ke strukturálním fondům;
32. vyzývá Komisi a členské státy, aby vytvořily mechanismy pro financování podpory sledování politiky sociálního začlenění a iniciativ a projektů týkajících se romských a kočovných žen ze strany občanské společnosti a příslušných komunit;
33. vyzývá Komisi a členské státy, aby mezi cíle evropského procesu začleňování Romů zahrnuly i snižování dětské chudoby, v rámci opatření v oblasti sociálního začlenění zohledňovaly práva dětí, sledovaly pokrok z hlediska dětské chudoby a stanovily a rozvíjely prioritní opatření v této oblasti;
34. zdůrazňuje, že prevence marginalizace musí začínat v dětství; domnívá se, že je zásadní zavést přístup, který se zaměří na různé generace žen, aby skončilo předávání chudoby z generace na generaci;
35. vyzývá členské státy, aby do svých individuálních programů vnitrostátních strategií integrace Romů zahrnuly aktivní zapojení romských žen na trhu práce prostřednictvím zajištění přístupu ke kvalitním vzdělávacím programům pro romské ženy a dívky a zajištění dostupnosti celoživotního vzdělávání, aby tyto ženy mohly získat dovednosti, které lze na trhu práce uplatnit; vyzývá členské státy, aby mezi horizontální cíle ve všech prioritních oblastech vnitrostátních strategií integrace Romů zahrnuly budování kapacit a posilování postavení romských žen a aby prostřednictvím podpory aktivní účasti romských žen na místní, vnitrostátní a evropské úrovni podporovaly politiku účasti na politickém životě;
36. vyzývá členské státy, aby zavedly opatření pozitivní akce s cílem usnadnit přístup romských žen a mužů k pracovním místům ve veřejné správě;
37. vyzývá členské státy, aby vypracovaly zvláštní opatření zaměřená na početné rodiny (se čtyřmi a více dětmi) a domácnosti rodičů samoživitelů, která by jim usnadnila vstup na trh práce, a to tím, že zvaží přizpůsobené formy sociálního zabezpečení, rozšíření zařízení péče o děti a v zájmu boje proti sociálnímu vyloučení a vytváření ghett zajistí začlenění

romských dětí do místních škol a zařízení péče o děti a úplný a rovný přístup všech dětí k povinné školní docházce;

38. vyzývá členské státy, aby romským dětem zajistily přístup ke kvalitní a cenově dosažitelné péči o děti a vzdělávání dětí v raném věku, ke službám pro rozvoj dětí a vzdělávání založenému na partnerství s rodiči, aby znovu zavedly barcelonské cíle týkající se péče o děti a rozvíjely dostupné, cenově přijatelné a kvalitní služby péče pro celý život;
39. vyzývá členské státy, aby přijaly všechna nezbytná opatření, jež zamezí propouštění těhotných zaměstnankyň či zaměstnankyň na mateřské dovolené, a období výchovy dětí případně uznaly za dobu započitatelnou do nároků na důchod;
40. vyzývá členské státy, aby přezkoumaly překážky bránící samotné výdělečné činnosti romských žen, umožnily dostupnou, rychlou a levnou registraci pro romské podnikatelky a aby rozvinuly systémy mikroúvěrů zaměřené na malé začínající podniky a podnikatele vyznačující se jednoduchými administrativními postupy podporujícími podnikání, včetně technické pomoci a podpůrných opatření a zvláštních licencí pro uznávání řady sezónních a dočasných zaměstnání jako „placené práce“, z níž vyplývají platby záloh na sociální pojištění; dále vyzývá členské státy a místní orgány, aby využívaly evropského nástroje mikrofinancování ke zvyšování zaměstnanosti a k sociálnímu začleňování;
41. vyzývá členské státy, aby vypracovaly cílená opatření zaměřená na začlenění v oblasti podpory v nezaměstnanosti (rekvalifikace, vytváření pracovních míst a umístování pracovníků s využitím podpory mezd, sociálních programů nebo daňových úlev atd.) namísto stávajícího, téměř výlučného zaměření na programy veřejných prací;
42. vyzývá k podpoře a propagaci začlenění romské populace na trhu práce; připomíná, že k tomu, aby se služby a opatření v oblasti správy zaměstnanosti specializovaly a aby byly vytvořeny poradenské procesy, je zapotřebí podpůrný personál a poradci romského původu;
43. vyzývá Komisi a členské státy, aby vytvořily specifický zaučovací a podpůrný vzdělávací systém pro romskou mládež pomocí vzdělávání v komunitách a sociálních služeb od raného dětství po vysoké školy se zvláštní pozorností věnovanou otázkám rovnosti žen a mužů;
44. vyzývá členské státy, aby plně využívaly možnosti, které jim poskytují strukturální fondy, a zejména Evropský sociální fond, ke zlepšení příležitostí ke vzdělávání i k zaměstnávání Romů, tak aby Romové měli skutečnou naději na sociální začlenění a unikli přetrvávající vysoké míře chudoby; naléhavě vyzývá členské státy, aby pravidelně sledovaly pokrok, zejména s ohledem na vzdělávání a odbornou přípravu mladých Romů, a zejména romských žen;
45. vyzývá členské státy, aby bojovaly proti stereotypům, a zabránily tak zostuzování této etnické skupiny, které odrazuje zaměstnavatele od zaměstnávání Romů, vede k diskriminaci ve veřejné správě a ve školách a má negativní dopady na vztahy s úřady a při hledání pracovních míst;

46. opakuje, že nedostatky ve vzdělávání Romů mají závažný rozměr, pokud jde o rozdíly mezi muži a ženami, neboť gramotnost romských žen dosahuje v průměru 68 %, zatímco mezi romskými muži je gramotných 81 %, a počet romských dívek zapsaných do základních škol dosahuje pouze 64 %, přičemž tento rozdíl je patrný i u počtu studentů odborného vzdělávání; všímá si však, že tyto statistické údaje se mezi členskými státy velmi liší;
47. vyzývá členské státy, aby vypracovaly zvláštní programy, které zajistí, aby romské dívky a mladé ženy pokračovaly v základním, středoškolském a vysokoškolském vzdělávání, a aby přijaly také zvláštní opatření pro nezletilé matky a dívky, které předčasně ukončily školní docházku, jejichž cílem bude zejména podpora nepřerušovaného vzdělávání, dotace na vstup na trh práce a zajištění odborné přípravy na pracovišti; dále vyzývá členské státy a Komisi, aby tato opatření zohlednily při koordinování a hodnocení vnitrostátních strategií integrace Romů;
48. vyzývá členské státy, aby vypracovaly antidiskriminační strategie s cílem předcházet rasistickým reakcím v oblasti veřejných služeb, a zejména na trhu práce, a toto chování odsoudit, a zajistit tak důsledné dodržování práv romských žen a mužů na trhu práce;
49. vyzývá Komisi a členské státy, aby investovaly prostředky do motivování „netypických studujících“ k pokračování ve vzdělávání a aby podporovaly nevládní organizace a programy, jejichž cílem je zvýšit zapojení netypických studujících do vzdělávání a programů vzdělávání dospělých;
50. vyzývá členské státy, aby podporovaly sítě romských studentů, podněcovaly solidaritu mezi nimi, zvyšovaly viditelnost úspěšných případů a řešily osamělost romských studentů;
51. vyzývá členské státy, aby podporovaly zapojení romských rodin do školních aktivit, aby posuzovaly školy, v nichž romské děti a mládež studují, a provedly veškeré změny nezbytné k zajištění jejich integrace do vzdělávacího systému a k tomu, aby všichni vzdělání dokončili; zdůrazňuje, že by měla být přijata zvláštní opatření na podporu romských dívek, a to na základě úspěšných případů potvrzených akademickou obcí;
52. žádá, aby Komise a členské státy vyčlenily finanční prostředky na výstavbu škol, mateřských škol a jeslí s větší kapacitou, aby tak romské děti mohly navštěvovat třídy s ostatními neromskými dětmi, aniž by byly diskriminovány a ponechány mimo vzdělávací proces či odmítnuty učiteli z důvodu svého etnického původu;
53. vyzývá Komisi a členské státy, aby zavedly systematické školicí programy pro sociální služby a poskytovatele zdravotnických služeb týkající se vnímavosti vůči genderovým otázkám a kulturním odlišnostem;
54. zdůrazňuje, že vzdělávání romských dívek přispívá různými způsoby ke zlepšení života Romů, neboť je mimo jiné zásadní podmínkou pro zvýšení zaměstnatelnosti romských žen, usnadnění jejich přístupu na trh práce a zajištění určitého stabilního příjmu a je nezbytné pro překonání chudoby a sociálního vyloučení; připomíná dále, že zlepšování znalostí učitelů o romské kultuře přispívá k omezení vyloučení; vyzývá proto členské státy, aby bojovaly proti segregaci, zaručily přístupnější vzdělání, které více podporuje začlenění, a výukové metody zohledňující různé kultury a zapojující školní asistenty

romského původu a rodiče do života školy, a zároveň považovaly za svou prioritu zlepšení odborných dovedností, které odpovídají poptávce na trhu práce;

55. vyzývá Komisi a členské státy, aby romské ženy považovaly za explicitní cílovou skupinu svých iniciativ v oblasti zdraví, zejména pokud jde o onemocnění, jež úzce souvisí s hormonálním systémem žen nebo chudobou, jako jsou osteoporóza, potíže pohybového ústrojí a onemocnění centrálního nervového systému; dále naléhavě žádá, aby Komise a členské státy zpřístupnily screeningové vyšetření a prevence rakoviny prsu a děložního čípku všem ženám, včetně očkování proti lidským papilomavirům, a aby usilovaly o zajištění zdravotní péče pro těhotné ženy již během prvního trimestru těhotenství;
56. vyzývá členské státy, aby zajistily přístup ke zdravotní péči, zejména prostřednictvím zapojení nevládních organizací, které se věnují romským ženám, do vypracovávání, zavádění a posuzování zdravotních programů, a dále, aby romské ženy a dívky měly možnost vlastní volby, pokud jde o jejich sexualitu, zdraví a mateřství, a to tak, že členské státy budou podporovat plánování rodičovství, přístup k plné škále zdravotnických služeb v oblasti sexuálního a reprodukčního zdraví, chránit děti a dospívající před sexuálním zneužíváním a uzavíráním sňatků v raném věku, omezovat úmrtnost dětí a matek a předcházet fenoménu nucené sterilizace;
57. vyzývá členské státy, aby usnadnily a podpořily genderově vyváženou účast romských komunit při přípravě, provádění, sledování a hodnocení programů prevence onemocnění, léčby, péče a podpůrných programů, jakož i při odstraňování stigmatizace a diskriminace ve zdravotnickém systému;
58. vyzývá členské státy a místní a regionální orgány, aby vypracovaly a zavedly politiky zajišťující přístup všech romských žen, včetně těch, jež pocházejí z nejvíce vyloučených komunit, ke službám základní, pohotovostní a preventivní zdravotní péče a aby organizovaly odbornou přípravu zdravotnických pracovníků za účelem odstranění jejich předsudků vůči Romům;
59. vyzývá členské státy, aby vyšetřovaly, zakázaly a stíhaly přímou i nepřímou diskriminaci romských žen při výkonu jejich základních práv a v přístupu k veřejným službám a rovněž předcházely jakékoli jiné diskriminaci; zdůrazňuje význam vedení informačních kampaní pro boj proti diskriminaci a pro odstranění rasistických stereotypů vůči Romům, a zejména romským ženám;
60. vyzývá Komisi a členské státy, aby Romové, a zejména romské ženy v příštím programovém období začlenily jakožto zvláštní cílovou skupinu do operačních programů a programů pro rozvoj venkova;
61. vyzývá Komisi, aby zveřejnila hodnotící zprávu o provádění směrnice Rady 2000/43/ES v každém státě; stejně tak vyzývá Komisi, aby pro každý členský stát vypracovala konkrétní doporučení s cílem začlenit do směrnice také genderový rozměr;
62. vyzývá Radu, aby dosáhla dohody v souvislosti se směrnicí o provádění zásady rovného zacházení s osobami bez ohledu na náboženské vyznání nebo víru, zdravotní postižení, věk nebo sexuální orientaci s cílem zajistit, aby všechny důvody diskriminace i vícenásobné diskriminace ve všech oblastech života byly postaveny mimo zákon;

obdobně vyzývá orgány EU k zajištění toho, aby do této směrnice byla zahrnuta diskriminace z důvodu příslušnosti ke dvěma či více skupinám;

63. vyzývá členské státy, aby se zabývaly všemi formami násilí páchaného na ženách, jako je domácí násilí, sexuální vykořisťování a obchodování s ženami, zvláště pokud jde o romské ženy, a podporovaly oběti tím, že do vnitrostátních strategií integrace Romů zahrnou zvláštní cíle pro boj proti obchodování s romskými ženami a že pro příslušné veřejné služby zajistí náležité zdroje a pomoc poskytnou rovněž prostřednictvím základních služeb, jako je zdravotnictví, zaměstnání a vzdělávání; dále naléhavě žádá Komisi, aby podpořila iniciativy vlád i občanské společnosti pro řešení těchto problémů a zaručila základní práva obětí;
64. vyzývá členské státy, aby spolupracovaly s romskými ženami a vytvořily strategie pro posilování jejich postavení, jež budou uznávat jejich identitu založenou na příslušnosti ke dvěma skupinám, a podporovat činnosti potírající genderové stereotypy vůči ženám, mužům, dívkám i chlapcům;
65. zdůrazňuje, že domluvené sňatky, sňatky dětí a nucené sňatky jsou stále rozšířeny jakožto „tradiční postupy“; zdůrazňuje, že tyto postupy jsou porušením lidských práv, jež mají nejen značný dopad na zdravotní stav romských dívek, neboť u nich zvyšují riziko komplikací během těhotenství a porodu, ale také vystavují dívky sexuálnímu zneužívání a vykořisťování a brání jim ve využití vzdělávacích a pracovních příležitostí;
66. vyzývá členské státy, aby ratifikovaly a provedly Úmluvu Rady Evropy o opatření proti obchodování s lidmi a aby plně provedly ustanovení směrnice 2011/36/EU o prevenci obchodování s lidmi, boji proti němu a o ochraně obětí¹, zejména lepším rozpoznáváním obětí, zlepšením jejich ochrany a pomoci jim, a to se zvláštním důrazem na děti;
67. požaduje od členských států a Komise evropské řešení problémů Romů, a to s ohledem na jejich právo na volný pohyb jakožto evropských občanů a na nutnost spolupráce mezi členskými státy při řešení problémů, s nimiž se potýká tato etnická skupina;
68. vyzývá Komisi a členské státy, aby podporovaly výměnu informací a osvědčených postupů v oblasti začleňování romských žen do všech oblastí společnosti;
69. doporučuje, aby členské státy přijaly opatření nezbytná k ukončení praxe, kdy jsou mladé romské ženy nuceny uzavírat domluvené sňatky, což je urážkou jejich důstojnosti;
70. vyzývá členské státy, aby naléhavě řešily potřeby starších romských žen, neboť tyto ženy tvoří jednu z nejzranitelnějších skupin, nemají přiměřený příjem a potřebují přístup ke zdravotní péči a k dlouhodobé péči v souvislosti se stárnutím;
71. naléhavě žádá Komisi, aby zavedla komplexní strategii pro boj proti násilí páchanému na ženách, jak Parlament požadoval v několika usneseních; vyzývá Komisi, aby zajistila příslušné právní nástroje včetně evropské směrnice pro boj proti genderově motivovanému násilí;

---

¹ Úř. věst. L 101, 15.4.2011, s. 1.

72. vyzývá k tomu, aby byl podporován a rozvíjen romský jazyk a kultura, aby byly vytvořeny správní struktury, které se budou zabývat romskou otázkou, aby byla intenzivněji podporována romská politika a její uskutečňování a aby se zvýšila účast na mezinárodní spolupráci týkající se romských otázek;
73. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Radě, Komisi a vládám a parlamentům členských států.

30. 9. 2013

STANOVISKO VÝBORU PRO ZAMĚSTNANOST A SOCIÁLNÍ VĚCI

pro Výbor pro práva žen a rovnost pohlaví

k genderovým aspektům evropského rámce pro vnitrostátní strategie integrace Romů (2013/2066(INI))

Navrhovatelka: Edit Bauer

NÁVRHY

Výbor pro zaměstnanost a sociální věci vyzývá Výbor pro práva žen a rovnost pohlaví jako příslušný výbor, aby do svého návrhu usnesení začlenil tyto návrhy:

1. vítá zprávu Komise o pokroku z roku 2012¹ a návrh doporučení Rady o účinných opatřeních v oblasti integrace Romů ve členských státech ze dne 26. června 2013² se zvláštním zaměřením na přístup k zaměstnání, bydlení, vzdělávání a zdravotní péči, který vyzývá členské státy, aby zavedly pozitivní opatření a strategie integrace Romů do svého boje proti chudobě a sociálnímu vyloučení;
2. vyzývá členské státy, které navíc dostaly doporučení pro jednotlivé země v rámci evropského semestru o otázkách týkajících se Romů, aby tato doporučení rychle provedla a aby bojovaly proti diskriminaci, včetně diskriminace na pracovišti, aby do rozhodování zapojily občanskou společnost – včetně romských organizací – a aby vyčlenily finanční prostředky nejen EU, ale taktéž vnitrostátní a další prostředky za účelem dodržení závazků svých vnitrostátních strategií začlenění Romů;
3. vyzývá Komisi, aby provádění těchto doporučení sledovala ještě podrobněji a aby používala všechny své nástroje k zajištění toho, aby členské státy vylepšily své právní předpisy a bojovaly proti diskriminaci a segregaci;
4. zdůrazňuje, že klíčovým problémem jsou nízká zaměstnatelnost romských žen a jejich nízká míra zaměstnanosti způsobené nedostatkem pracovních příležitostí a příležitostí pro odbornou přípravu, diskriminačními praktikami, nedostatečným přístupem ke vzdělávání, nízkým dosaženým vzděláním a nedostatečnou odbornou přípravou těchto žen;

---

¹ KOM(2012) 226 v konečném znění.

² KOM(2013) 460 v konečném znění.

zdůrazňuje, že řešení otázky lepší zaměstnatelnosti, vyšší míry zaměstnanosti a diskriminace jak ve škole, tak na trhu práce je tudíž jedním z nejdůležitějších nástrojů, jak dosáhnout vyšší míry zaměstnanosti, snížit závislost na sociální pomoci a omezit riziko chudoby a zvýšit tak finanční nezávislost romských žen a významně zlepšit jejich sociální začlenění;

5. vyzývá členské státy a Komisi, aby se soustavně během celého procesu provádění strategie EU 2020 a vnitrostátních programů reforem zabývaly otázkou rovnosti žen a mužů a přednostně se věnovaly řešení překážek účasti žen na trhu práce;
6. vyzývá Komisi, aby sledovala a vyhodnocovala, do jaké míry vnitrostátní strategie integrace Romů zohledňují hledisko rovnosti žen a mužů a problém vícenásobné a průřezové diskriminace, které jsou romské ženy vystaveny, ve čtyřech prioritních oblastech, které byly stanoveny (zaměstnání, zdravotní péče, bydlení a vzdělání), a to zejména, pokud se jedná o antidiskriminační opatření a opatření na ochranu základních práv;
7. vyzývá Komisi a členské státy, aby analyzovaly a odstranily překážky, které brání romským ženám vstoupit na trh práce, a kromě toho zdůraznily úlohu, kterou ženy mají při motivaci svých dětí a členů své komunity ke vzdělávání a později k účasti na trhu práce;
8. naléhá na členské státy, aby přezkoumaly překážky bránící samostatné výdělečné činnosti romských žen a vytvořily programy, které umožní dostupnou, rychlou a levnou registraci pro romské podnikatelky, a aby pro ně zpřístupnily úvěry, včetně mikroúvěrů, spolu s odpovídajícími zaučovacími a školicími programy;
9. vyzývá členské státy, aby rozvinuly systémy mikroúvěrů, které budou zaměřeny na malé začínající podniky a podnikání a u kterých budou romské ženy upřednostňovanými příjemci;
10. opakuje, že nedostatky ve vzdělávání Romů mají závažný rozměr, i pokud jde o rozdíly mezi muži a ženami, neboť podle údajů dosahuje gramotnost romských žen v průměru 68 %, zatímco u romských mužů je gramotných 81 %, a počet romských dívek zapsaných do základních škol dosahuje pouze 64 %; tohoto rozdílu si lze také všimnout u počtu studentů odborného vzdělávání; uznává však, že tyto statistické údaje se mezi členskými státy velmi liší;
11. zdůrazňuje, že omezený přístup ke vzdělání zvyšuje riziko manželství a těhotenství v raném věku a tím i předčasného ukončení školní docházky, a má také dopady v podobě omezeného množství pracovních příležitostí v dospělosti, což spolu s jinými faktory zvyšuje riziko chudoby; naléhavě proto vyzývá všechny příslušné strany, aby prolomily tento začarovaný kruh;
12. zastává názor, že na romské studenty a žáky by mohla mít v mnoha případech pozitivní dopad intenzivnější sexuální výchova, díky níž by se mohl snížit počet případů předčasného ukončení školní docházky, které jsou často důsledkem těhotenství nebo sňatku v raném věku;

13. vyzývá členské státy, aby připravily a zahájily programy plánování rodičovství (zvyšování informovanosti, finanční dostupnost) za účelem zlepšení zdraví romských matek; vyzývá také členské státy, aby snížily úmrtnost dětí, úmrtnost matek a předčasné porody pomocí včasného zaměření na těhotné ženy, jejich sledování a poskytování konzultací ohledně mateřství;
14. vyzývá členské státy, aby při provádění svých vnitrostátních strategií integrace Romů zdůraznily prvořadý význam opatření, které podporují vzdělávání dívek a bojují proti předčasnému ukončení školní docházky a záškoláctví, a Komisi, aby při koordinování a hodnocení těchto strategií učinila totéž;
15. vyzývá Komisi, aby rovněž zavedla hledisko rovnosti pohlaví do poskytování služeb zdravotní péče proto, aby k nim měly zajištěn přístup i dívky a ženy z marginalizovaných romských komunit;
16. vyzývá Komisi a členské státy, aby zavedly systematické školící programy pro sociální služby a poskytovatele zdravotnických služeb týkající se vnímavosti vůči genderovým otázkám a kulturním odlišnostem;
17. zdůrazňuje, že vzdělávání romských dívek má komplexní dopad na zlepšení života Romů, neboť je mimo jiné zásadní podmínkou pro zvýšení zaměstnatelnosti romských žen, usnadnění jejich přístupu na trh práce a zajištění určitého stabilního příjmu a je nezbytné pro překonání chudoby a sociálního vyloučení; připomíná, že zlepšování znalostí učitelů o romské kultuře přispívá k omezení vyloučení; vyzývá proto členské státy, aby bojovaly proti segregaci, zaručily přístupnější vzdělání, které více podporuje začlenění, kulturně ohleduplné výukové metody a zapojení školních asistentů romského původu a rodičů do života školy, a přijaly za svou prioritu zlepšení pracovních dovedností, které odpovídají poptávce na trhu práce;
18. zdůrazňuje, že je třeba zajistit rovný přístup bez diskriminace ke vzdělávání a odborné přípravě; vyzývá členské státy, aby podporovaly odbornou přípravu pro učitele, aby se zlepšilo vzdělávání romských dětí, zejména dívek; v této souvislosti také zdůrazňuje zvláštní význam společenské referenční skupiny dívek, rodičů, příbuzných či přátel, kteří mají ústřední úlohu při poskytování rad o vzdělávání a profesní dráze; vyzývá rovněž členské státy, aby podporovaly vzdělávání dívek během tohoto procesu, mimo jiné, aby podporovaly jednotlivce, kteří mají na mladé lidi největší vliv;
19. vyzývá Komisi, aby podpořila integrované, genderově a kulturně citlivé vzdělávání, aby bylo zajímavější pro marginalizované romské komunity;
20. vyzývá členské státy, aby podporovaly začlenění pozitivních opatření do strategií v oblasti lidských zdrojů, jako jsou kurzy odborné přípravy, kurzy gramotnosti a stáže pro romské ženy, jako způsobu podpory zaměstnatelnosti těchto žen jak ve veřejných službách, tak v soukromém sektoru;
21. zdůrazňuje, že nezaměstnanost je nejvíce ohrožena romská mládež, čímž je vystavena riziku, že bude dlouhodobě vyloučena z většinové společnosti, což také znamená, že následně bude vystavena vyššímu riziku chudoby; zdůrazňuje proto, že je důležité podporovat pravidelnou školní docházku a dokončení základního nebo středoškolského

vzdělání včetně odborné přípravy v pozdější fázi života, čímž se společně s přísnými antidiskriminačními politikami a vytvářením pracovních míst značně zvýší uplatnitelnost mladých Romů na trhu práce a jejich účast na systémech sociálního zabezpečení v členských státech; vyzývá také členské státy, aby v rámci středoškolského a vysokoškolského vzdělávání poskytovaly cílená stipendia a odborné vedení romským studentům, aby mohlo stále více romských studentů, a zejména romských dívek, získat odpovídající vzdělání;

22. vyzývá členské státy, aby přijaly opatření a podnikly nezbytné kroky pro zvýšení účasti romské populace na odborném a celoživotním vzdělávání a zvýšily tak její šanci na začlenění na trhu práce a snížily chudobu;
23. vyzývá k podpoře a propagaci vstupu romské populace na trh práce; připomíná, že k tomu, aby se služby a opatření v oblasti správy zaměstnanosti specializovaly a aby byly vytvořeny poradenské procesy, je zapotřebí podpůrný personál a osobní poradci romského původu;
24. vyzývá Komisi a členské státy, aby vytvořily specifický zaučovací a podpůrný vzdělávací systém pro romskou mládež pomocí vzdělávání v komunitách a sociálních služeb od raného dětství po vysoké školy se zvláštní pozorností věnovanou otázkám rovnosti žen a mužů;
25. domnívá se, že je nutné upravit systémy sociálního zabezpečení s cílem podpořit důstojný život pro všechny a zároveň podpořit aktivní účast na trhu práce, zlepšit vyhlídky na pracovní uplatnění a bojovat s diskriminací; vyzývá k zlepšení integrace romské populace a k otevřenějším a účinněji zaměřeným sociálním a zdravotnickým službám;
26. konstatuje, že zlepšení přístupu ke zdravotnickým službám, větší úsilí o zajištění rovného přístupu ke kvalitním zařízením péče o děti za účelem sladění rodinného a pracovního života a ke kvalitnímu vzdělávání dětí v raném věku, službám pro rozvoj dětí a vzdělávání založenému na partnerství s rodiči by mohlo mít ve venkovských oblastech pozitivní dopad na integraci Romů a profesní začlenění romských žen; v této souvislosti zdůrazňuje, že členské státy jsou odpovědné za investování do navýšení počtu zaměstnanců a za kvalitu jejich zařízení péče o děti s cílem splnit barcelonské cíle týkající se zařízení pro péči o děti;
27. vyzývá členské státy, aby plně využívaly možnosti, které jim poskytují strukturální fondy, a zejména Evropský sociální fond, ke zlepšení situace jak ve vzdělávání, tak v zaměstnávání Romů, tak aby Romové mohli mít skutečnou naději na sociální začlenění a unikli přetrvávající vysoké míře chudoby; naléhavě vyzývá členské státy, aby pravidelně sledovaly pokrok, zejména s ohledem na vzdělávání a odbornou přípravu mladých Romů, zejména žen;
28. žádá, aby bylo zajištěno rovné zacházení v oblasti bydlení a se omezila nejistota;
29. zdůrazňuje, že prevence marginalizace musí začínat v dětství; domnívá se, že je zásadní zavést přístup, který se zaměří na různé generace žen, aby skončil přenos chudoby mezi generacemi;

30. vyzývá členské státy, aby zabránily územní segregaci, nucenému vystěhovávání a bezdomovectví, kterým čelí romští muži a ženy, a aby byly zavedeny účinné a transparentní politiky bydlení;
31. vyzývá, aby byl podporován a rozvíjen romský jazyk a kultura, aby byly vytvořeny správní struktury, které se budou zabývat romskou otázkou, aby byla dále podporována romská politika a její uskutečňování a aby se zvýšila účast na mezinárodní spolupráci týkající se romských otázek;
32. naléhavě žádá členské státy, aby řešily otázky násilí na ženách, domácího násilí a sexuálního vykořisťování ve všech formách a aby bojovaly proti obchodování s lidmi, které se týkají velkého počtu romských žen a jsou často důsledkem chudoby a sociálního vyloučení romských žen kvůli jejich nezaměstnanosti a nedostatečnému vzdělání;
33. vyzývá Komisi, aby vzala v úvahu závěry Rady, že „by se zvláštní pozornost měla věnovat zájmům a obtížím mladých romských žen a dívek“, a aby bylo ve všech politikách a opatřeních začlenění Romů zohledněno hledisko pohlaví;
34. vyzývá Komisi, aby přijala systematický přístup pro rovnost žen a mužů a pro aktivní účast romských žen jako činitelek změn, který v současné době v rámci vnitrostátních strategií integrace Romů chybí;
35. vyzývá Komisi a členské státy, aby do všech prioritních oblastí strategie EU pro integraci Romů začlenily jakožto horizontální cíl budování kapacit a emancipaci romských žen;
36. vyzývá Komisi a členské státy, aby zahrnuly větší a efektivnější zapojení romských žen do provádění vnitrostátních strategií integrace Romů;
37. naléhavě žádá členské státy a přistupující země EU, aby zajistily, že vnitrostátní strategie budou podporovat programy emancipace, budování kapacit a vůdcovských schopností pro romské ženy a dívky, které hrají významnou roli při budování komunit;
38. vyzývá Komisi a členské státy, aby sbíraly, analyzovaly a zveřejňovaly spolehlivé statistické údaje členěné podle pohlaví, aby bylo možné vyhodnocovat a řádně aktualizovat strategie a měřit dopady projektů a intervencí v rámci strategií týkající se romských žen.

VÝSLEDEK KONEČNÉHO HLASOVÁNÍ VE VÝBORU

Datum přijetí	26.9.2013
Výsledek konečného hlasování	+ : 32 - : 3 0 : 1
Členové přítomní při konečném hlasování	Edit Bauer, Heinz K. Becker, Pervenche Berès, Vilija Blinkevičiūtė, Philippe Boulland, David Casa, Alejandro Cercas, Ole Christensen, Derek Roland Clark, Minodora Cliveti, Emer Costello, Frédéric Daerden, Sari Essayah, Richard Falbr, Marian Harkin, Danuta Jazłowiecka, Ádám Kósa, Jean Lambert, Verónica Lope Fontagné, Olle Ludvigsson, Thomas Mann, Csaba Óry, Sylvana Rapti, Licia Ronzulli, Elisabeth Schroedter, Joanna Katarzyna Skrzydlewska, Jutta Steinruck, Ruža Tomašić, Traian Ungureanu
Náhradník(ci) přítomný(i) při konečném hlasování	Françoise Castex, Philippe De Backer, Anthea McIntyre, Ria Oomen-Ruijten, Evelyn Regner, Birgit Sippel, Tatjana Ždanoka

VÝSLEDEK KONEČNÉHO HLASOVÁNÍ VE VÝBORU

Datum přijetí	14.10.2013
Výsledek konečného hlasování	+ : 17 - : 0 0 : 0
Členové přítomní při konečném hlasování	Regina Bastos, Edit Bauer, Marije Cornelissen, Tadeusz Cymański, Zita Gurmai, Mikael Gustafsson, Livia Járóka, Silvana Koch-Mehrin, Astrid Lulling, Elisabeth Morin-Chartier, Antonyia Parvanova, Raúl Romeva i Rueda, Joanna Katarzyna Skrzydlewska, Marc Tarabella
Náhradník(ci) přítomný(i) při konečném hlasování	Kartika Tamara Liotard, Doris Pack, Angelika Werthmann
Náhradník(ci) (čl. 187 odst. 2) přítomný(i) při konečném hlasování	Antolín Sánchez Presedo, Rui Tavares